

Dpfylde af reent personlige Forpligtelser, naar de dog staae i en vis Forbindelse med Eiendommen (actiones in personam), naar det til Exempel er Tale om Erstatning for Misligholdelse af en Kjøbe- eller Forpagtningscontract om en saadan.

Det maa derfor vistnok billiges, at Udkastene have forladt Hvirvet, og ved Siden af at give en fuldkommen lige Regel for Statens Domsmyndighed over Nabolandets Undersaatter og dermed for Domstolens almindelige Competence, (§ 6 i det danske Udkast, § 9 i det svenske) har ladet sig nøie med en Bekræftelse paa ergangne Domme og Kjendelser fra en Embedsmand i Hjemlandet, hvis Stilling givem tilstrækkelig Borgens for Indsigt og Rebelighed, (§ 2 i begge Udkast med dertil sig sluttende § 7 i det danske og § 10 i det svenske.)

Den første af disse Bestemmelser indtager saaledes en meget vigtig Plads i de fremtidige Love, og maa vistnok antages at være i fuld Overensstemmelse med sundt folkeretlige Grundsatninger, naar den som almindelig Regel fastsætter, at ethvert af Rigerne behandler Nabolstatens Undersaatter efter den samme Grundsatning om Domsmyndighed som sine egne, og at følgelig det ene Lands Undersaatter kun svare foren Domstol i det andet Land i Tilfælde, hvor dettes egne Indbyggere paa Grund af særlige Omstændigheder kunne drages fra deres Hjemthing.

Dette er i fuldkommen Samklang med, hvad der allerede forud maatte anses for almindelig Grundsatning i dansk Ret, men det er vistnok ganske i sin Orden, at det udtales i den første Lov, der sætter sig som Opgave at give bestemte almindelige Regler for Forholdet til en anden Stats Undersaatter, og en saadan Udtalelse turde være saa meget mere fornøden, som det af Lovkastets Motivber vil være erfaret, at Reglen indeholder en betydelig Afvigelse fra og Indskrænkning i, hvad der er gældende svensk Ret, hvorefter enhver Udlandning selv under et aldeles kort og forbigaaende Ophold kan stævnes for Gjæld eller anden Fordring til Opholdstedets Thing. At denne vidtstrakte Domsmyndighed

er opgivet fra svensk Side, og at det saaledes bliver fremtidig sælles Regel, at et aldeles kortvarigt Ophold ikke i og for sig medfører Forpligtelse for nogen af Rigerens Borgere til at modtage Søgemaal og Dom i Nabolandet, for tjener vistnok Bisfald; men paa den anden Side er det efter Rigerens nære Forbindelse, og efter hvad der nys er anført om hidtil gældende svensk Ret vistnok ogsaa med god Føie, at der dog er gjort den Undtagelse fra Grundreglen, at Indvaanere af det ene Rige efter et ikke ganske kortvarigt Ophold i Nabolandet skulle kunne indstævnes for Stedets Ret. Opholdets Varighed er i det danske Udkast sat til en bestemt Frist (i længere Tid end 8 Uger), og det vilde vistnok have været ønskeligt, om saa end blot for den formelle Gjensidigheds Skyld, at denne ogsaa udtrykkelig havde været optaget i det svenske Istedet for det ubestemte Udtryk „nogen Tid“; men efter hvad der er oplyst om, at dette findes i den svenske Lovgivnings Bestemmelser om executiv Proces, og ved Retsanvendelsen har modtaget en større Fasthed og Begrænsning, end Ordene i og for sig føre med sig, finder Udvalget ingen Anledning til at dvæle herved.

I det Udvalget saaledes finder Rigerens gjensidige Domsmyndighed ordnet paa en hensigtsmæssig Maade, der, idet den yder Afgang til fornøden Retsbemyndelse, tillige værner imod Vilkaarlighed og Overgreb, troe vi dog i denne Retning endnu at burde henlede Opmærksomheden paa, at den Frygt, der multigvis endnu kunde levnes, for at danske Borgere og danske Retsforhold, i alt Fald ad Omveie, skulde blive inddragne under Paakjendelse af Nabolandets Domstole og efter dettes i enkelte Retninger forskellige Lovgivning (navnlige med Hensyn til den forskellige Myndighedsalder), finder en betydelig Modvægt deri, at den svenske Retsgang ikke tilstøder nogen Forskyttelse eller Forandring af Værnething (prorogeret Værnething), og ikkun i langt mere indskrænket Omfang, end Tilfældet er hos os, kjender det saakaldte contractmæssige Værnething, nemlig ikkun med Hensyn til Kjøb og Lelemaal, sluttede paa Stedet selv.